

Cyngor Sir Ynys Môn	
Adroddiad i:	Pwyllgor Polisi Cynllunio
Dyddiad:	11eg Mehefin 2025
Pwnc:	CDLI Ynys Môn – Adroddiadau Cwmpasu Arfarniad Integredig o Gynaliadwyedd (ISA) ac Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (HRA)
Aelod(au) Portffolio:	Cyng. Nicola Roberts (Cynllunio, Gwarchod y Cyhoedd Cyhoedd a Newid Hinsawdd)
Pannaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:	Christian Branch Pennaeth Gwasanaeth Rheoleiddio a Datblygu Economiadd
Awdur:	John I. Williams (Rheolwr Polisi Cynllunio)
Ffôn:	
E-bost:	JohnWilliams2@ynysmon.llyw.cymru
Aelodau Lleol:	Perthnasol i bob Aelod Etholedig

1.0 Pwrpas yr adroddiad

1.1 Pwarpas yr adroddiad yw:

- Cyngori'r aelodau o'r gofynion statudol o safbwynt ISA ac HRA sy'n berthnasol i baratoi Cynllun Datblygu Lleol (CDLI) o safbwynt asesu'r effeithau o ddewisiadau gofodol a pholisi;
- Amlinellu'r prosesau ymgynghori statudol ar gyfer ISA ac HRA.

2.0 Y penderfyniad a geisir

2.1 Ceisir y penderfyniadau canlynol:

- Ystyried a derbyn yr Adroddiadau Cwmpasu ar gyfer yr ISA a'r HRA; ac
- Cydnabod y trefniadau ymgynghori statudol a chytuno i ymgynghori ar y ddwy ddogfen dros gyfnod o 5 wythnos sy'n cydfynd a'r gofynion hynny a chyngor arfer gorau.

3.0 Rheswm dros y penderfyniad

3.1 Mae'r Adroddiadau Cwmpasu yn cynnig sylfaen ar gyfer asesu'r effeithiau potensial o ddewisiadau polisi caiff eu cynnwys yn y CDLI newydd. Oherwydd eu cynnwys technegol ac arbenigol mae ymgynghori gyda ymgynghorai Bydd ymgynghori gyda ymgynghorai statudol (Cyfoeth Naturiol Cymru (CNC) a Cadw) yn hanfodol er mwyn sicrhau y gwneith sgop yr asesiadau gyfarch yr effeithiau potensial o ddewisiadau polisi. Serch hyn, mae arfer gorau yn cyngori

ymgynggori gyda ymgynhorai cyffredinol a'r cyhoedd yn ehangach er mwyn sicrhau cyfranogiad y gymuned a rhanddeiliaid ar bob cam o'r broses o baratoi'r cynllun.

4.0 Cefndir ac ystyriaethau perthnasol

Arfarniad Integredig o Gynaliadwyedd (ISA)

- 4.1 Mae'r Llawlyfr Cynlluniau Datblygu yn cadarnhau'r angen dros ddatblygiad gynaliadwy i fod wrth wraidd y broses cynllun datblygu. O'r herwydd, mae'r Arfarniad o Gynaliadwyedd (SA) a'r Asesiad Amgylcheddol Strategol (AAS) yn ofynion statudol. Mae'r gofynion yma'n cael eu gosod yn a39 (2) PCPA 2004 a Rheoliadau AAS 5(2) a 5(4) a rheoliad 5(2) a 5(4) o'r Rheoliadau SSA.
- 4.2 Tra bod sgop yr AAS yn cael ei gyfyngu i effeithiau amgylcheddol cynlluniau datblygu, mae gan yr SA gyfrifoldeb ehangach i gyfarch effeithiau cymdeithasol, economiadd a llesiant yn ogystal ac effeithiau amgylcheddol. Serch hyn, mae'r Llawlyfr yn cynghori dylai awdurdodau cynllunio lleol (ACLI) ystyried y gwerth a chyfleuon o ddilyn llwybr asesiad integredig o baratoi cynllun datblygu. Mae'n cynghori byddai ISA yn galluogi asesiad mwy tryloyw, cyfannol a chynhwysfawr o oblygiadau opsiynau twf, amcanion, polisiau a chynigion. Trwy wneud hyn gellir integreiddio elfennau allweddol a statudol fel gofynion y Ddeddf Llesiant 2015, Deddf Cydraddoldeb, y Gymraeg, Asesiad o'r Effaith ar Iechyd (HIA) a Deddf yr Amgylchedd (adran 6 dyletswydd bioamrywiaeth) (ble'n berthnasol) i un asesiad.
- 4.3 Mae'r Llawlyfr yn parhau gall ISA "sicrhau'r effeithlonrwydd mwyaf posibl, osgoi dyblygu, a darparu trywydd archwilio clir i gymunedau a defnyddwyr cynllun ynghylch sut cafodd y materion amrywiol eu hystyried, a sut maent wedi dylanwadu ar y cynllun. Mae dull ISA yn cynnig mecanwaith cadarn a thrylwyr i nodi problemau, asesu effeithiau a chynorthwyo gyda monitro mewn modd cyfannol."
- 4.4 Mae'r Adroddiad Sgopio, baratowyd gan Land Use Consultants (LUC), yn gosod y cyd-destun a'r sgop ar gyfer yr ISA a'r CDLI yn ogystal a gosod y fframwaith i ymgymryd a'r camau diweddaraf o'r ISA.
- 4.5 I grynhoi, mae'r cam cwmpasu yn golygu adolygu cynlluniau perthnasol eraill, polisiau a rhaglenni; ystyried cyflwr presennol yr amgylchedd yn ogystal a'r amodau cymdeithasol ac economiadd ym Môn; adnabod unrhyw faterion amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd all gael eu heffeithio gan y CDLI; a gosod y "fframwaith ISA", sy'n cynnwys set o amcanion cynaliadwyedd gall yr effeithiau potensial o'r CDLI eu hasesu. Mae'r Adroddiad Cwmpasu hefyd yn cyflwyno'r fethodoleg arfaethedig fydd yn cael ei ddefnyddio ar gyfer camau hwyrach o'r ISA gan gynnwys asesu'r Safleoedd Ymgeisio.
- 4.6 Mae'r Llawlyfr yn cynghori ymgynghori ar yr Adroddiad Cwmpasu gyda asiantaethau statudol (CNC a Cadw) dros gyfnod o 5 wythnos gan ychwanegu y byddai'n "arfer gorau sicrhau bod yr adroddiad cwmpasu ar gael i'r cyhoedd."

O ystyried y cyngor arfer gorau a'r ymroddiad a wneir yn y Cytundeb Cyflawni i gyhoeddi'r Adroddiad Cwmpasu ar gyfer ymgynghoriad cyhoeddus, cynigir dylid ymgynghori ar y ddogfen gyda'r ymgynghorai/rhanddeiliaid canlynol:

- Cyrff ymgynghori penodol;
- Cyrff ymgynghori cyffredinol;
- Gwasanaethau'r Cyngor;
- Ymgynghorai Amgylcheddol; ac
- Y cyhoedd

Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd (HRA)

- 4.7 Cadarnhawyd y gofyniad i ymgymryd a HRA o gynlluniau datblygu drwy diwygiadau i'r Rheoliadau Cynefinoedd 2007; y ferswin gyfredol yw'r Rheoliadau Cynefinoedd 2017, fel a'u diwygwyd.
- 4.8 Ni ddylid integreiddio'r HRA gyda'r SA, neu yn yr achos yma yr ISA, gan ei bod yn defnyddio mecanwaith profi rhagofalu gwahanol. Serch hyn, dylai'r ISA grynhoi canfyddiadau'r HRA fel rhan o asesiad o'r effeithiau ar fioamrywiaeth.
- 4.9 O safbwynt ymgynghori ar Adroddiad Cwmpasu'r HRA, dylai hyn fod hefo CNC fel corff ymgynghorol statudol Llywodraeth Cymru ar natur a dylid y cyfnod ymgynghori adlewyrchu'r trefniadau ar gyfer ymgynghori ar Adroddiad Campasu'r ISA, hynny yw, dros gyfnod o 5 wythnos.

5.0 Argymhelliad

- 5.1 Argymhellir bod y Pwyllgor yn ystyried ac yn derbyn yr Adroddiadau Cwmpasu a chytuno i ymgynghori ar y ddwy ddogfen dros y cyfnod lleiaf awgrymir yn yr adroddiad (5 wythnos) ac yn gyson a'r gofynion statudol ar gyfer ymgynghorai arbennig a'r arfer gorau mewn perthynas ac ymgynghorai cyffredinol, rhanddeiliaid eraill a'r cyhoedd.